

רע"פ 8783/15 - ד ט נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 8783/15

לפני: כבוד המשנה לנשיאה (בדימ') ס' ג'ובראן
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' הנדל

המבקש: ד ט

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (הרכב כב' השופטים: י' אלון (אב"ד), ר' ברקאי, י' עדן) ב-עפ"ג 16500-05-15 מתאריך 25.11.2015

בשם המבקש: עו"ד רועי אטיאס; עו"ד שלום בן שבת
בשם המשיבה: עו"ד מירי קולומבוס

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

1. בפנינו בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים: הנשיא י' אלון (אב"ד), ר' ברקאי, י' עדן) ב-עפ"ג 16500-05-15, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על קולת העונש, שהושת על

עמוד 1

המבקש בגזר דינו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט י' ליבדרו) ב-ת"פ 52526-11-11, כך שעונשו של המבקש הועמד על העונשים הבאים: 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, וזאת בתנאי שהמבקש לא יעבור עבירה בניגוד לסימן ה' בפרק ט' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) לתקופה של שלוש שנים מיום מתן גזר הדין, וקנס בסך 300,000 ש"ח, או שנת מאסר תמורתו.

2. בתאריך 30.12.2015 חברי, המשנה לנשיאה (בדימ') ס' גובראן, עיכב את עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש, וזאת עד למתן החלטה אחרת, וביקש את תגובת המשיבה לבקשה. לאחר קבלת התגובה העביר חברי את הדיון בבקשה להרכב - כדי שזה ידון במכלול וכך אכן נעשה.

אביא איפוא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה - לאחר הדיון בהרכב.

רקע

3. בתאריך 28.11.2011 המשיבה הגישה כנגד המבקש וכנגד בתו (להלן: הבת) כתב אישום לבית משפט השלום הנכבד (להלן: כתב האישום המקורי). במסגרת כתב האישום המקורי, אשר החזיק שני אישומים - המשיבה ייחסה למבקש ולבת את ביצוען של העבירות הבאות:

באישום הראשון - המבקש הואשם בלקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק, והפרת אמונים, עבירה לפי סעיף 248 לחוק.

באישום השני - המבקש והבת הואשמו, כל אחד מהם, בלקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק.

4. בתאריך 10.09.2013, בעקבות הליך גישור שהתנהל בבית משפט השלום הנכבד בפני כב' הנשיא א' דורון - הצדדים הגיעו להסדר טיעון. במסגרת הסדר הטיעון, אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש, הוסכם כי המבקש יודה בכתב אישום מתוקן, ויורשע בו על פי הודאתו (להלן: כתב האישום המתוקן).

5. כתב האישום המתוקן כלל את התיקונים המרכזיים הבאים:

(א) הבת הושמטה כליל מכתב האישום המתוקן, והיא חדלה להיות נאשמת בתיק.

(ב) כתב האישום המתוקן צומצם משני אישומים לאישום אחד, כך שהאישום השני שהיה בכתב האישום המקורי סוכם לפיסקה אחת, ושולב באישום הראשון שנותר בכתב האישום המתוקן (ראו: פיסקאות 7, ו-10 לכתב האישום המתוקן).

6. בחלקו הכללי של כתב האישום המתוקן נטען כי בין השנים: 2003-2010 - המבקש כיהן כעובד ציבור בתפקיד של מנהל מחלקת התחבורה במועצה האזורית חוף אשקלון (להלן: המועצה). לפי הנטען, במסגרת תפקידו המבקש היה אחראי, בין היתר, על: קבלני ההסעות, אשר עבדו עם המועצה; הגשת חשבוניות לקבלני ההסעות; וחלוקת העבודה בין קבלני ההסעות. עוד נטען כי בין השנים: 2003-2008 - אברהם באבא (להלן: באבא) היה בעליה של חברת ההסעות אפיקי אשקלון, אשר נתנה שירותי הסעות למועצה (להלן: חברת ההסעות).

7. לפי הנטען בעובדות כתב האישום המתוקן, בחודש נובמבר 2003, או בסמוך לכך, לאחר שהמועצה נקלעה לחובות, והתעכבה בתשלום לספקים, ביניהם לחברת ההסעות - המבקש ביקש מגזבר המועצה דאז לעזור לבאבא ולחברת ההסעות בכך שהמועצה תעביר לבאבא שיק, אשר יכסה חלק מחובה של המועצה לחברת ההסעות, וזאת מבלי שירשם שם ה"מוטב" על השיק. עוד נטען כי בסוף שנת 2003, או בסמוך לכך, ובעקבות דברי המבקש - באבא קיבל לידי שיק של המועצה בסך של 44,100 ש"ח (45,000 ש"ח, מהם נוכה מס במקור בסך של 900 ש"ח; (להלן: השיק)), וזאת כתשלום חלקי עבור חובה של המועצה לחברת ההסעות.

לפי הנטען, בתאריך 30.12.2003 המבקש קיבל מבאבא את השיק, כשהוא מודע לכך שהשיק ניתן לו נוכח תפקידו במועצה, ולאור יכולתו להשפיע ולהיטיב עם חברת ההסעות ועם באבא. באותו תאריך, כך נטען, המבקש הפקיד את השיק בחשבונו הפרטי.

8. בכתב האישום המתוקן נטען עוד כי בתאריך 08.01.2010 (כעבור כ-6 שנים מעת שהמבקש הפקיד את השיק בחשבונו - הערה שלי - ח"מ) - באבא הודיע לגזבר המועצה דאז כי השיק, שהוצא כתשלום לחברת ההסעות, הופקד בחשבונו הפרטי של המבקש וכי חברת ההסעות מעולם לא קיבלה מהמבקש כל שירות, שבגיני הוא היה אמור לקבל את התשלום במקומה של חברת ההסעות. לפי הנטען, לאחר ובסמוך לפניית באבא אל המועצה - הבת העבירה לידי באבא שיק על סך 45,000 ש"ח. עוד נטען כי בתאריך 02.02.2010, לאחר שבאבא קיבל את השיק - באבא הודיע למועצה כי השיק הנ"ל שולם לחברת ההסעות וכי פנייתו למועצה בהקשר לחוב כלפיו משנת 2003 - מבוטלת. במעשיו אלו של המבקש, כך נטען, הוא לקח, בהיותו עובד ציבור שוחד מבאבא(להלן: העבירה הראשונה).

9. לפי הנטען בכתב האישום המתוקן במסגרת מערכת היחסים בין המבקש לבאבא - באבא העניק למבקש טובת הנאה נוספת, במסגרתה בין החודשים: מרץ 2006-דצמבר 2008, ב-33 הזדמנויות שונות - באבא שילם לבת, מבלי שזו עבדה בפועל בחברת ההסעות סכום כולל בסך של 102,942 ש"ח, וזאת, כך נטען, תוך יצירת מצג כוזב לפיו המשכורות הנ"ל ניתנו לה עבור עבודתה בחברת ההסעות. בדרך זו, כך נטען, קיבל המבקש שוחד בעד פעילות הקשורה בתפקידו (להלן: העבירה השנייה).

10. במסגרת כתב האישום המתוקן יוחסו איפוא למבקש שתי עבירות של לקיחת שוחד, וכן עבירה של הפרת אמונים.

11. בתאריך 10.09.2013 בית משפט השלום הנכבד הרשיע את המבקש, על פי הודאתו, במיוחס לו בכתב האישום

12. במסגרת הטיעונים לעונש המשיבה טענה כי יש לקבוע שני מתחמי ענישה נפרדים בעניינו של המבקש: בגין העבירה הראשונה - המשיבה ביקשה לקבוע מתחם, שנע, בנסיבות, בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בפועל וכן קנס בסך של 180,000 ש"ח. בגין העבירה השנייה - המשיבה ביקשה לקבוע מתחם, שנע, בנסיבות, בין 24 ל-40 חודשי מאסר בפועל וכן קנס בסך של 411,942 ש"ח. המשיבה ביקשה עוד להורות על חילוט כספי השוחד.

המבקש, טען, מנגד, כי ראוי לקבוע בעניינו מתחם ענישה אחד, הנע, לשיטתו, בין מספר חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל, וביקש להסתפק, בנסיבות המקרה, בעונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, במאסר מותנה, ובקנס: "שיכול להגיע ל-150,000 ש"ח" (ראו: פסקה 5 לגזר הדין).

13. בתאריך 26.03.2015 בית משפט השלום הנכבד (כב' השופט י' ליבדרו) גזר את עונשו של המבקש, לאחר שהוגש תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו. במסגרת זו, נקבע, בין היתר, כי חרף העובדה שהשוחד ניתן בדרכים שונות, יש לראות את כתב האישום המתוקן כמשקף אירוע אחד, המצדיק קביעת מתחם עונש אחד, הנע, בנסיבות, בין 6 ל-24 חודשי מאסר, לצד רכיבי ענישה נלווים. בית משפט השלום הנכבד שקל לטובת המבקש, בין היתר, את: חלוף הזמן, נסיבותיו האישיות של המבקש, כפי שעלו מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו, היעדרו של עבר פלילי, העובדה שהוריו של המבקש נפגעו לפני שנים (בשנת 1985) בפיגוע טרור (אמו ז"ל נרצחה, ואביו ז"ל נפצע ונותר נכה עד לפטירתו) והשפעת האירוע האמור על המבקש, בצד מצבו הנפשי הנוכחי הקשה של המבקש, שפורט במסגרת חוות דעת פסיכיאטריות בעניינו, שלא ארחיב בהן כאן מטעמי צנעת הפרט.

בית משפט השלום הנכבד הביא בחשבון גם את אופן סיום ההליכים בעניינה של הבת, אשר כתב האישום בעניינה בוטל, כאמור, במסגרת הסדר הטיעון, וכן את עניינו של באבא, אשר נדון במסגרת הסדר טיעון נפרד, בין היתר, לעונש של 6 חודשי עבודות שירות.

בסיכום הדברים - בית משפט השלום הנכבד קבע כי נוכח נסיבותיו המיוחדות של המבקש - יש להשית עליו את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, 12 חודשי מאסר על תנאי, בתנאים שפורטו בגזר הדין, וקנס בסך 300,000 ש"ח, או שנת מאסר תמורתו.

14. בתאריך 10.05.2015 המשיבה הגישה ערעור על קולת העונש, ובמסגרתו היא טענה, בין היתר, כי העונש שהושת על המבקש בגזר הדין איננו הולם את חומרתן של העבירות בהן הוא הורשע, וביקשה להשית על המבקש: "עונש מאסר בפועל משמעותי". המבקש, סמך, מנגד, את ידיו על גזר דינו של בית משפט השלום הנכבד.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד

15. בתאריך 25.11.2015 בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי העונש שהושת על המבקש בגזר הדין איננו מבטא כראוי את חומרת המעשים בהם הורשע המבקש. במסגרת פסק הדין, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כדלקמן:

"... תחילה לנסיבות המעשים - מדובר בשתי עבירות שוחד בהן הורשע המשיב [המבקש כאן - ח"מ], ואולם, אחת העבירות מתייחסת לסדרה ארוכה של לקיחות שוחד, ובמהלך שנתיים ועשרה חודשים, ב - 33 הזדמנויות, מקבל המשיב [המבקש כאן - ח"מ] שוחד, באופן מתוחכם, כך שהשוחד מועבר לבתו, לצד מצג כוזב לפיו מדובר במשכורת לבת, אשר כלל לא עבדה בפועל בחברת ההסעות. מדובר בסדרה ארוכה של מעשי שחיתות במסגרתם מתקבל שוחד על ידי עובד ציבור, שוב ושוב על בסיס שניתן להגדירו כקבוע. עובד הציבור מבצע את העבירות במשך שנים, כשהוא מודע לכך שהשוחד ניתן לו בכדי להטותו למשוא פנים, לאור תפקידו במועצה ויכולתו להשפיע על אספקת עבודה לחברת ההסעות, כמו גם על הקשרים ומערכות היחסים שבין המועצה לחברת ההסעות. האמור איננו בבחינת מסקנה, אלא הוא חלק מהמפורט בעובדות כתב האישום בהן הודה המשיב [המבקש כאן - ח"מ]. מחד, מדובר בכתב אישום הכולל שתי עבירות שוחד "בלבד", לצד עבירה אחת "בלבד" של הפרת אמונים, אך בחינת נסיבות ביצוע העבירות מעלה תמונה של ביצוע שיטתי ומתמשך, בפרק זמן ארוך, של עבירות אשר בבסיסן שחיתות ובצע כסף..." (ראו: פסקה 5 לפסק הדין).

16. בית המשפט המחוזי הנכבד הוסיף וקבע ביחס לעבירה השנייה כי המבקש קיבל כספי שוחד באופן מתוחכם באמצעות הבת, וכי מדובר בנסיבה לחומרה, נוכח הדרך בה המבקש קיבל את הכספים הנ"ל. בהמשך, בית המשפט המחוזי הנכבד הביא בחשבון את נסיבותיו האישיות הקשות של המבקש, שפורטו בתסקיר שירות המבחן בעניינו, אך קבע כי המשקל שיש ליתן להם: "צריך להיות כזה אשר לא ישלול את שיקולי הענישה האחרים" (ראו: פסקה 6 לפסק הדין). בצד זאת, נפסק כי התסקיר ודבריו של המבקש במסגרת הטיעונים לעונש מלמדים על קושי מסויים מצידו של המבקש בקבלת מלוא האחריות למעשים בהם הורשע.

17. בסיכום הדברים - בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי עונש של 6 חודשי עבודות שירות חורג לקולא באופן משמעותי מהענישה הראויה במקרה דנן, והוסיף כי נוכח העובדה כי מדובר בערעור, לצד שיקולים הקשורים בנסיבותיו האישיות של המבקש - יש להעמיד את עונש המאסר בעניינו של המבקש על 9 חודשי מאסר בפועל. בצד זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את ערעור המשיבה להורות על חילוט כספי השוחד ולהחמיר בגובה הקנס שהושת על המבקש.

מכאן הבקשה למתן רשות ערעור.

טענות הצדדים והדין בבקשה

18. באי-כוח המבקש טוענים כי עניינו של המבקש מצדיק לקיים בו דיון ב"גלגול שלישי" וזאת, לשיטתם, מאחר שבית המשפט המחוזי הנכבד התחשב בנתונים מחמירים, שנכללו בכתב האישום המקורי, אך נמחקו לדבריהם, בהמשך,

מכתב האישום המתוקן, בו המבקש הודה. לשיטתם, במסגרת זו, בית המשפט המחוזי הנכבד שקל את העובדות המחמירות הבאים: מספר התשלומים הפיקטיביים שהועברו לבת בגין עבודתה, כביכול, בחברת ההסעות, והתקופה בה הועברו התשלומים הנ"ל לבת, חרף כך שנתונים אלו, נמחקו לגירסתם מכתב האישום המתוקן. באי-כוח המבקש טענו כי ההסתמכות השגויה על נתונים אלה הובילה את בית המשפט המחוזי הנכבד לקבוע, בניגוד למוסכם, לשיטתם, כי מדובר בסדרה ארוכה של מעשי שוחד, שבוצעו במשך תקופה ממושכת.

19. באי-כוח המבקש טענו עוד כי בית המשפט המחוזי הנכבד לא נתן משקל הולם לחלוף הזמן, לגילו של המבקש, להיעדרו של עבר פלילי, לנסיבותיו האישיות המורכבות של המבקש, שפורטו בתסקיר, ולקנס הבלתי מבוטל שהוטל עליו.

20. באת-כוח המשיבה טענה, מנגד, כי דין הבקשה להידחות. לגירסתה, כתב האישום, עליו מבוססת בקשת רשות הערעור **אינו** כתב האישום המתוקן בו המבקש הודה בפני בית משפט השלום הנכבד. לשיטתה, המבקש הודה בכתב אישום מתוקן, אשר אכן כולל את אופן קבלת השוחד באמצעות הבת, הכלולה בפיסקה 7 לכתב האישום המתוקן. באת-כוח המשיבה הוסיפה כי מבירור שנערך עם הפרקליטה שטיפלה בתיק מטעם המאשימה בערכאות הקודמות (להלן: הפרקליטה) עולה כי עם סיומו של הליך הגישור בפני בית משפט השלום הנכבד - הפרקליטה שלחה **בטעות** לסניגורו של המבקש, שייצג אותו בהליכים הקודמים (להלן: הסניגור הקודם) עותק שגוי של כתב האישום המתוקן, ממנו הושמטו העובדות המחמירות הנ"ל, אולם דקות ספורות לאחר מכן, משנתבררה הטעות - הפרקליטה העבירה לסניגור הקודם עותק נכון של כתב האישום המתוקן, שכלל את הנתונים המחמירים שנכללו בפיסקה 7 לכתב האישום המתוקן, וזאת בהתאם למוסכם על ידי הצדדים. בהמשך, הסניגור הקודם אישר כי קיבל את העותק הנכון של כתב האישום המתוקן, ובו המבקש הודה בפני בית משפט השלום הנכבד, ועל יסודו הוא הורשע בדיון.

21. באת-כוח המשיבה הוסיפה כי כאשר נודע לה כי בקשת רשות הערעור נסמכת על עותק שגוי של כתב האישום המתוקן, היא ביקשה לקבל את תגובת באי-כוחו של המבקש, ואלו מסרו בתגובה לדברי המשיבה, כי עותק כתב האישום המתוקן, שהם צירפו לבקשה הינו כתב האישום היחיד שהיה בתיק שהועבר אליהם ממשדרו של הסניגור הקודם, וכי ככל שישנו ספק באשר למהות כתב האישום, בו המבקש הודה, יש לזקוף אותו, לגירסתם, לטובתו של המבקש, ולהניח לטובתו כי הוא הודה בעותק שגוי של כתב האישום המתוקן, שצורף לבקשת רשות הערעור, אשר לא כלל את הנתונים המחמירים הנ"ל, ולחילופין יש לקבוע כי המבקש, למיצער, סבר בטעות כי הוא עשה כן.

באת-כוח המשיבה טענה בתגובה לכך כי המבקש הודה לאחר שהוצג לו עותק נכון של כתב האישום המתוקן, אשר כלל את סעיף 7 הנ"ל. לגישה, הסניגור הקודם לא התנגד לטיעוני המשיבה לעונש, שכללו התייחסות לעובדות שנזכרו בסעיף 7 הנ"ל, ואף לא טען לעניין זה במסגרת הערעור. באת-כוח המשיבה טענה כי נוכח נתונים אלה - הטענה לעניין החריגה של בית המשפט המחוזי מכתב האישום המתוקן - נעדרת בסיס עובדתי וכי הסיבה לכך שבית המשפט המחוזי איזכר את הנסיבות הכלולות בסעיף 7 לכתב האישום המתוקן היא שזהו אכן כתב האישום שעמד בפניו (ולא זה שצורף לבקשה).

22. באת-כוח המשיבה הוסיפה עוד כי יתר טענותיו של המבקש לעניין חומרת העונש - אינן מצדיקות רשות ערעור,

מה גם שבית המשפט המחוזי הנכבד הדגיש כי העונש שהשית על המבקש איננו ממצה את הדין עימו.

23. בתאריך 16.02.2016 באי-כוח המבקש השיבו לתגובת המשיבה וטענו כי במקרה דנן קיימים שני נוסחים דומים של כתבי אישום מתוקנים (הנושאים את אותה כותרת והתאריך (03.09.2013)), ונבדלים זה מזה רק בכך שבאחד מהם נעדרת פסקה 7 לכתב האישום המתוקן. באי-כוח המבקש חזרו על טענותיהם, והוסיפו כי קביעתו של בית המשפט המחוזי הנכבד לפיה מדובר, בנסיבות, בסדרה ארוכה של עבירות שוחד כוללת החמרה עם המבקש גם בהתחשב בעותק הנכון של כתב האישום המתוקן, אשר מגמתו הייתה להתייחס בצימצום לנושא העסקתה הפיקטיבית של הבת, בהשוואה לכתב האישום המקורי.

24. בתאריך 27.09.2016 התקיים בפנינו דיון בבקשה, במסגרתו, באי-כוח הצדדים חזרו על עיקרי טענותיהם. בגדר הדיון - באי-כוח המבקש טענו כי גם בהנחה שהמבקש אכן הודה בכתב האישום המתוקן הנכון (הכולל את סעיף 7 הנ"ל) - בית המשפט הקפיד עם המבקש מעבר למוסכם בהסדר הטיעון. הם אף השיגו על העובדה שכב' השופט י' עדן שנכלל במותב שהוציא תחת ידיו את פסק הדין, מושא הבקשה, וניסח את פסק הדין, ישב בעת שניהן כשופט שלום בהליכי ביניים מסויימים בתיק ונחשף עקב כך לחומרים מסויימים במכלול. באי-כוח המבקש ביקשו עוד ליתן משקל לחלוף הזמן, ולנסיבותיו האישיות של המבקש, ועתרו להשית עליו עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

באי-כוח המבקש, שנשאלו בדיון, האם המבקש מעוניין לחזור בו מהודאתו, בשים לב לטענתו שלא היה מודע לנוסח כתב האישום המתוקן (הכולל את סעיף 7 הנ"ל) ולשאר טענותיו - מסרו שאין המבקש חפץ בכך והוא מוכן לקבל שכתב האישום המתוקן, שבאת-כוח המשיבה טוענת לו הוא זה שהובא בפני ההגנה בערכאות הקודמות.

באת-כוח המשיבה טענה בתגובה - כי נוכח הנסיבות אין עילה למתן רשות ערעור כאן. היא חזרה וגרסה כי הטענה לחריגה מהמוסכם בהסדר הטיעון נעדרת בסיס עובדתי, וכי העונש שהושת על המבקש איננו מצדיק התערבות שיפוטית.

לאחר הצגת טיעוני הצדדים - אפנה איפוא עתה לליבון הדברים.

דיון והכרעה

25. לאחר עיון בבקשה, בתגובת המשיבה לה, ושמיעת טענות באי-כוח הצדדים בדיון, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה - להידחות, וכך אציע לחבריי שנעשה. הנימוקים למסקנה זו יובאו מיד בסמוך.

26. הלכה היא כי בית משפט זה יעניק רשות ערעור "בגלגול שלישי" רק במקרים שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או במקרים שמתגלה בהם אי-צדק בולט, או מתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות-דין (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982);

רע"פ 2581/14 יקותיאלי נ' מדינת ישראל (12.02.2015).

27. סבורני כי עניינו של המבקש איננו בא בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים מתן רשות ערעור, וזאת מאחר שהשגותיו של המבקש ממוקדות בעניינו הפרטני, ולא עולה מהן (לאחר שהובהר כי המבקש הודה בכתב האישום המתוקן, הכולל את סעיף 7 הנ"ל - מה שלא נזכר בבקשה) - כל שאלה בעלת חשיבות משפטית רחבת היקף בעלת חשיבות, או שמתעורר בעניינו אי-צדק בולט, או עיוות דין.

28. זאת ועוד, בפסיקתנו נקבע כי בקשת רשות ערעור הנסבה על חומרת העונש לא תתקבל, אלא אם מדובר במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית מרף הענישה הנוהג והמקובל בעבירות דומות (ראו: רע"פ 1136/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (28.03.2017)). בפסיקה נאמר גם כי עצם קיומו של פער ענישה בין הערכאה הדיונית, לבין ערכאת הערעור איננו מצדיק, דרך כלל, מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (ראו: רע"פ 3901/16 דעיף נ' מדינת ישראל (05.06.2016)). בענייננו, עונשו של המבקש איננו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות בהן הוא הורשע, והוא אף מתון ומקל יחסית בהתחשב בנסיבותיו האישיות ובעבור הזמן (ראו, למשל: ע"פ 5806/13 מדינת ישראל נ' בן גיאת (17.06.2014) (להלן: ענייבן גיאת); ע"פ 6564/04 סטויה נ' מדינת ישראל (18.10.2004); ע"פ 7921/11 ואונו נ' מדינת ישראל (24.08.2015); רע"פ 3292/15 לחיאני נ' מדינת ישראל (17.11.2015)).

29. די באמור בפסיקאות 27-28 שלעיל כדי לדחות את הבקשה שבפנינו. עם זאת, מעבר לדרוש, סבורני כי אף לגופם של דברים - דין הבקשה להידחות, לאחר שלא מצאתי כי בית המשפט המחוזי הנכבד שקל לחומרה נתונים, אשר לא נכללו בכתב האישום המתוקן, מושא הסדר הטיעון (ראו: רע"פ 2564/12 קרני נ' מדינת ישראל (24.06.2012)). בפסיקתנו נקבע כי כאשר מדובר בכתב אישום, שהוא תוצר של הסדר טיעון - אל לו לבית המשפט להיזקק לעובדות או לנסיבות שלא נכללו בכתב האישום, שבעובדותיו הודה הנאשם (ראו: ע"פ 1548/17 זיינב נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (09.08.2017)). עם זאת, סבורני כי בענייננו, בית המשפט המחוזי הנכבד - לא חרג מהמסגרת העובדתית המוסכמת בהסדר הטיעון, כפי שיבואר מיד בסמוך.

30. סעיף 7 לכתב האישום המתוקן, אשר עותק ממנו נסרק לתיק בית המשפט בתוכנת "נט המשפט", קורא כך:

"כמו כן, במערכת היחסים בין הנאשם (המבקש כאן - ח"מ) לבאבא, כמתואר בחלק הכללי והמפורט לעיל, העניק באבא לנאשם (המבקש כאן - ח"מ) טובת הנאה נוספת בכך שבין התאריכים מרץ 2006-דצמבר 2008, ב-33 הזדמנויות, שילם באבא ל[כאן מובא שמה של הבת - הערה שלי - ח"מ], בתו של הנאשם (המבקש כאן - ח"מ), מבלי שעבדה בפועל כלל בחברת ההסעות, סכום כולל של 102,942 ש"ח תוך הצגת מצג כוזב לפיו המשכורת נתנה לביתו עבור עבודתה בחברת ההסעות..." (ההדגשות שלי - ח"מ).

הנה כי כן - כתב האישום המתוקן מפרט ביחס לעבירה השנייה את: מספר ההזדמנויות בהם כספי השוחד הועברו

לבת (33 הזדמנויות); התקופה בה הדבר קרה (בין התאריכים: מרץ 2006-דצמבר 2008); וסכום השוחד הכולל שניתן ביחס לעבירה זו (102,942 ש"ח). נסיבות אלו הועלו במסגרת טיעוניה של המשיבה לעונש (ראו: עמ' 2, 8-9 לטיעונים לעונש מתאריך 29.12.2014). יודגש כי הסניגור הקודם לא התנגד לטיעוני המשיבה בעניין זה (ראו: פרוטוקול מתאריך 30.12.2014). בהמשך, בית משפט השלום הנכבד פירט בגזר דינו את העובדות הבאות:

"במסגרת מערכת היחסים שבין הנאשם [המבקש כאן - ח"מ] לבין באבא, העניק באבא לנאשם [המבקש - ח"מ] טובת הנאה נוספת בכך שבין התאריכים מרץ 2006 לדצמבר 2008, ב-33 הזדמנויות, שילם באבא, לבתו של הנאשם [המבקש כאן - ח"מ], סך של 102,942 ש"ח וזאת תוך הצגת מצג כוזב לפיו הסכום האמור שולם כמשכורת עבור עבודתה בחברת ההסעות, שעה שבפועל היא לא עבדה כלל בחברת ההסעות" (ראו: פסקה 2 לגזר הדין).

גם במסגרת הדין בערעור - הסניגור הקודם לא טען כנגד הכללתן של העובדות הנ"ל בכתב האישום המתוקן.

בנסיבות אלו, ומשלא נטענה בידי באי-כוח המבקשים כאן, וממילא לא הוכחה, טענה ל"כשל בייצוג" בייצוגו של המבקש בערכאות הקודמות (ראו: ע"פ 1965/14 אילני נ' מדינת ישראל (17.08.2016)) - לא מצאתי כי בית המשפט המחוזי הנכבד חרג מהמוסכם על הצדדים במסגרת כתב האישום המתוקן, לרבות בקביעה כי: "בחינת נסיבות ביצוע העבירות מעלה תמונה של ביצוע שיטתי ומתמשך, בפרק זמן ארוך, של עבירות אשר בבסיסן שחיתות ובצע כסף" (ראו: שם, בפסקה 5; ההדגשה שלי - ח"מ).

31. אף דין ההשגה השנייה שהעלו באי-כוח המבקש כנגד חברותו של השופט י' עדן בהרכב שדן בערעור - להידחות, בנסיבות. יתכן אמנם שמוטב היה כי השופט י' עדן לא יישב בהרכב שדן בערעור נוכח מעורבותו בהליכים מוקדמים בתיק בהיותו שופט שלום, ואולם לכאורה אין בדבר כדי לבסס בהכרח עילת פסלות (ראו: ע"פ 1748/93 סוויסה נ' מדינת ישראל (03.05.1993); ע"פ 3921/93 אלקיים נ' מדינת ישראל (01.08.1993); ע"פ 8417/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (23.04.2014); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 264-269 (2006)). יתירה מכך, המבקש והסניגור הקודם - לא העלו כל טענה בהקשר האמור ב"זמן אמת", ואין לעורר עניין שכזה בשלב כה מאוחר ובדיעבד (עיינו: סעיף 146 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982).

32. טענתו השלישית של המבקש עניינה בחומרת העונש שהושת עליו בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד. סבורני כי אף לעניין זה אין מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד.

המבקש הורשע, כזכור, בכך שבהיותו אחראי על מחלקת התחבורה במועצה - תפקיד בעל השפעה ואחריות רבה - הוא היה מעורב בסדרה ארוכה של מעשי שוחד, במשך שנים, על בסיס קבוע, בתחכום, ותוך שהוא מערב במעשיו את הבת. בפסיקתנו נקבע כי מעשי שוחד מעמידים בסכנה את דמותו ותדמיתו של השירות הציבורי, הן ברמה הארצית והן ברמה המוניציפלית, פוגעים בחברה בכללותה, ולפיכך אין להירתע מנקיטת ענישה מחמירה במקרים מעין אלו (ראו: ע"פ 5083/08 בניזרי נ' מדינת ישראל (24.6.2009); ענייבן גיאת).

ב-ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015) חברי, השופט נ' הנדל, עמד על הגישה העונשית הראויה ביחס לעבירת השוחד, בקובעו כדלקמן:

"בית משפט זה גילה נוקשות רבה בבואו לגזור את עונשם של אלו שהורשעו בעבירות שוחד. כך, נקבע כי מי שהורשע בשוחד - ראוי לו שירצה מאסר בפועל לתקופה ממשית (ע"פ 6564/04 סטויה נ' מדינת ישראל (18.10.2004)). בנוסף נקבע כי אף אם מדובר בעובד ציבור ללא עבר פלילי - אין בנתון זה כשלעצמו כדי להצדיק הקלה בעונש, שהרי "בדרך כלל הנתון של העדר עבר פלילי הוא מטיבה ומטבעה של עבירת השוחד; חזקה על עובד ציבור שעד אשר הוא נכשל בהפרת אמון ונטילת שוחד, מדובר באדם נורמטיבי" (ע"פ 10369/04 אנידג'ר נ' מדינת ישראל (3.2.2005)). הודגש כי עבירת השוחד היא "אם כל חטאת בהשחתת מידותיו של שירות ציבורי", וצריך שיתקיימו נסיבות מיוחדות מאוד כדי שנתן השוחד לא ירצה מאסר מאחורי סורג ובריה (ע"פ 3961/08 רוחן נ' מדינת ישראל (22.10.2008)). כמו כן צוין כי אין להירתע מנקיטת "אמצעי ענישה קשים ומורגשים היטב כלפי כל מי שעולה על דרך השוחד - אם כנותן, אם כלוקח ואם כמבקש, ואם כמתווך". (ע"פ 341/73 מדינת ישראל נ' ויטה, פ"ד כז(2) 610, 613 (1973); ע"פ 5806/13 מדינת ישראל נ' בן גיאת (17.6.2014))...." (ראו: פסקה 4(ד) לחוות דעתו).

33. בית המשפט המחוזי הנכבד, שלא מיצה את מלוא חומרת הדין עם המבקש, כמתחייב מהאמור בפסקה 32 שלעיל, בין השאר, בשל הכלל לפיו ערכאת הערעור איננה נוהגת למצות את הדין בערעור מטעם המדינה - הביא בחשבון את נסיבותיו האישיות המורכבות של המבקש, כפי שפורטו בתסקיר, וכן את היותו של המבקש נעדר עבר פלילי ובעל משפחה. בנסיבות אלו, נוכח החומרה במעשים שבהם הודה המבקש, לצד נסיבותיו האישיות המיוחדות המצדיקות התחשבות ועבור הזמן מעת ביצוע העבירות - לא מצאתי טעם טוב כי נתערב ב"גלגול שלישי" בעונשו של המבקש, שהוא מתון יחסית.

34. נוכח כל האמור לעיל - אציע לחברי כי נדחה את הבקשה למתן רשות ערעור. כן אציע לחברי כי עיכוב הביצוע הארעי, שעליו הורה חברי, המשנה לנשיאה, (בדימ') ס' ג'ובראן - יבוטל. המבקש יתייצב איפוא לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו, בתאריך 12.11.2017 עד לשעה 10:00, בבימ"ר דקל, או בבית סוהר אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות, או דרכון ועותק מפסק דין זה. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377, או 08-9787336.

לבסוף אוסיף כי לאור העולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית הרי ראוי כי שירות בתי הסוהר יתחשב מראש במגבלות המבקש ויבחן את הצורך בהשגחה עליו בעת מאסרו.

שׁוֹפֵט

המשנה לנשיאה (בדימ') ס' ג'ובראן:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה (בדימ')

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ח' מלצר.

ניתן היום, כ"ט בתשרי התשע"ח (19.10.2017).

שופט

שופט

המשנה לנשיאה (בדימ')

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. K06.doc_15087830 רה+מה

מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, □